

NOSY MALALA

VENNSKAPSPOSTEN FOR KIRKE OG MISJON PÅ MADAGASKAR OG NABOØYENE I DET INDISKE HAV

Det Norske
Misjonsselskap

Brobygger i ord og handling i Det Indiske Hav
i samarbeid med Den Gassisk Lutherske Kirke

Antananarivo, 11.januar 2014 Nr 26. Årgang 6

Aktuell kommentar

Penger – et nødvendig onde?

Mange på Madagaskar har et uforløst forhold til handel og forretninger. Begreper som «bisiness» og «afera» blir ofte brukt med et negativt fortegn. Parallelt med at mange vurderer forretningsvirksomhet som «mørkets gjerninger», har korrupsjon fått blomstre mere enn noen gang de siste årene. Det virker som om de pengesterke kan kjøpe seg til det meste. I kirkelige miljøer finnes det eksempler på at den jesuittiske moralen om at «målet helliger midlet», legitimerer frynsete omgang med penger.

Til sammenligning bygde vekkelsespredikant Hans Nielsen Hauge opp et av Norges største forretningsimperier. Hauge løftet tusenvis ut av fattigdom og la grunnlaget for en norsk gründerkultur. Han videreførte en puritansk tradisjon som ser positivt på det å få rikdom gjennom hardt arbeid. Samtidig frontet han redelighet i forretningsforetagender og nøysomhet på det personlige plan. Korrupsjon var tilsynelatende et fremmedelement i denne spesielle vekkelses- og entreprenørkulturen.

Det er ikke et onde i seg selv å bruke penger, men penger blir et problem når de forvandles til Mammon. Penger kan tjene «det gode liv» når de frigjør talenter, skaper arbeidsplasser og gir fattige et løft. Men hvis penger blir et mål i seg selv, eller hvis en bruker penger for å skape seg fordeler på bekostning av andre, da blir en slaver under Mammon.

Kirkene på Madagaskar har et ansvar for å tale frigjørende og positivt om gründer- og entreprenørvirksomhet. Samtidig må det tas et kraftig oppgjør med korrupsjon og dårlig pengeforvaltning. Prosjektet Use Your Talents i Den gassisk-lutherske kirke (FLM) er et viktig bidrag i denne sammenheng. Dessuten har den store Soatanana-vekkelsen i perioden fra 1894 etterlatt seg gode modeller for arbeidsetikk og pengeforvaltning. En fornyelse og bevisstgjøring på dette området vil kunne gi hele landet et etterlengtet løft.

Arild M. Bakke

Rehabilitering av
Bibelskolene – foto fra
Atsimoniavoko

Side 3

Jordmorhjelp på
landsbygda

Side 4

Redaktør: Representant Arild M. Bakke
Redaksjonssekretær: Misjonær Terje Evensen
Telefon: (+261 20) 22 220 40
E -post: repmad@nms.no

Det Norske Misjonsselskap,
9 Rue Rakotonirina Stanislas,
Isoraka
B.P. 880 – 101 Antananarivo,
Madagaskar

Nosy Malala betyr
"Den kjære øya" eller
"De kjære øyene".

Utfasing på Mangarano

Helt siden midten av 1970-årene har det vært gjentatte framstøt på å tilbakeføre såkalte «spedalske» på Mangarano til samfunnet. En rekke personer har i årenes løp flyttet hjem. Det har vært nytt fokus på denne form for reintegrering de siste par årene. Misjonær Anna Rønningen har hatt konstruktive samtaler med de berørte. Noen få har flyttet hjem til sine, mens andre dessverre er blitt dårlig mottatt ved hjemmebesøk. I samarbeid med kirkens diakonale prosjekt SDL og veiledningsprogrammet FAFABI på Antsirabe er det nå lagt til rette for at den gjenstående gruppen på ca 15 personer skal få en ny start utenfor omsorgsbyen. De får dels hjelp til å etablere seg med enkle hus, dels får de støtte til å starte med innteksbringende aktiviteter. De aller eldste vil komme inn på en pensjonsordning. Omsorgsbyen Mangarano vil bli utfaset i sin nåværende form i 2015.

Presteutdannelsen omformes

I forbindelse med at det teologiske fakultetet (SALT) i nærmeste framtid vil få akkreditert sine bachelor- og masterstudier, blir også studieløpet på de regionale presteskolene revidert. Grunnstudiet blir nå på to år. Studentene med de beste eksamensresultatene etter to års studier vil kunne fortsette på SALT, mens de fleste vil fullføre ytterligere tre år på de regionale presteskolene. I framtiden vil det bli nærere samarbeid mellom SALT og de regionale presteskolene enn det har vært til nå. Dette vil ha betydning for rekruttering av lærere såvel som studenter. En egen koordineringsenhet blir nå plassert på SALT, med støtte fra NMS. Dette skjer parallelt med at det er rekordstore kull på flere av studiestedene.

Rehabilitering på SALT

Takket være støtte fra NMS, er en nå godt i gang med en totalrehabilitering av det gamle og ærverdige fakultetsbygget på Ivory. Flere vegger blir nå demontert, slik at en får større klasserom, foruten at en får en utvidet forsamlingshall i første etasje. En av de gamle misjonærboligene på området, hvor det nå bor to lærerfamilier, har også blitt rehabilitert det siste året.

TMM og bibelskolene

Evangeliseringsdepartementet TMM får nye og utfordrende oppgaver, i kjølvannet av at det er blitt færre lønnede evangelister. Fra februar 2014 får TMM ansvar for å følge opp og kvalitetssikre bibelskolene i kirken. Dette vil sikre større grad av erfarings- og kompetanseutveksling mellom bibelskolene, samtidig som det er håp om at bibelskolene vil bli mere misjonale. Den gassisk-lutherske kirke (FLM) har nå 20 bibelskoler.

ProVert og Lovasoa under lupen

Et team på 5 personer fra DIGNI, med generalsekretær Jørn Lemvik og eksmisjonær Lilliann Våje i spissen, har hatt en organisasjonsgjennomgang av det grønne skoleprogrammet ProVert og kultur- og kompetansesenteret Lovasoa. En viktig målsetting har vært å bedre kommunikasjonen mellom de forskjellige aktørene i kjeden DIGNI-NMS-FLM-prosjekt.

Kontakt med Missouri

Representanter for det lutherske kirkesamfunnet Missouri har i en årrekke prøvd å få fotfeste i den gassisk-lutherske kirke (FLM). To ganger har kirkerådsmøtet (KMSL) sagt nei til samarbeid, med den begrunnelse at en ønsker å bevare kirkens enhet og tradisjonelle teologiske grunnlag. Blant ankepunktene er Missouris praktisering av lukkede nattverdfellesskap. Men en strøm av gaver fra Missouri utenom kirkens offisielle kanaler, har imidlertid det siste året bidratt til betydelig uro i FLM. Endel synodepresidenter har begynt å se på Missouri som en ny mulighet til å få finansiert prosjekter, som for eksempel biler og nye synodesentraer. Etter noen måneder med mye diskusjon og røre rundt dette spørsmålet, advarte kirkepresidenten under KMSL-møtet i desember mot å ta en rask beslutning og fikk gjennomslag for at teologiske og praktiske sider må utredes. Det at Missouri gav reisestøtte til en rekke av delegatene på dette kirkerådsmøtet, ble av mange tolket som ren korrupsjon.

Kirketakprosjekter

Det strømmer inn mange søknader fra menigheter rundt omkring på hele Madagaskar om støtte til kirketak. Dessverre er det få givere til prosjektet «523 101 Fond for kirkebygg», med den konsekvens at mange søknader får avslag. De som får positivt svar er gjerne de som har klart å selge seg overfor givere i Norge og som får øremerkede midler gjennom nevnte prosjekt. – Vi vil oppfordre flere til å gi til dette prosjektet, helst uten føringer om hvilken kirke som skal få hjelp. I samarbeid med kirkeledelsen fordeler NMS støtten til menigheter som representerer ulike geografiske områder av øya. Kanskje noen vil ha dette som sin givertjeneste framover?

Folk i farta

Vi hadde et trivelig besøk av programavdelingsleder **Inger Kari Søyland** og EM-programleder **Svein Ragnvald Tjora** i november. De fikk møte misjonærer og kirkeledere, foruten at de besøkte mange prosjekter og deltok på ulike møter i samarbeidskirken.

Arild M. Bakke

**Sarotrahifika Ramanantsoa
Randriatsarafara
Ny leder for gjestehuset på
Isoraka fra august 2013
Født i 1968
Gift med Hanta, de har 2
barn på 14 og 16 år**

Det er en smilende og imøtekommende person vi møter i hagen på gjestehuset til FLM på Isoraka. "Randria" er høflig og pent antrukket. Alltid er han åpen for forslag og tips fra oss som jobber på stedet, fra gjester og besøkende. Et problem representerer en utfordring som kan løses, ihvertfall på sikt. Han viser en umiddelbar interesse for folkene han møter i sitt arbeide. Samtale og møtet mennesker imellom er særdeles viktig sier han. Målet er at gjestehuset skal være et sted for den gode samtalen og der personlig eller faglig kontakt kan skapes. Han forteller med entusiasme om planene for gjestehuset på Isoraka. Restauranten ønsker seg plasser til uteservering og romkapasiteteten må økes. Det skal bygges enkelt hytter og øke eksisterende bygg med en etasje. Slik situasjonen er nå må gjester avvises fordi det ikke er plass. En ny gruppe gjester er skandinaviske adpoptanter, de må være på Madagaskar i 3 måneder. For disse er det viktig å kunne ordne seg selv med mat, men også ha mulighet til et fellesskap. Randria forteller derfor at gjestehuset ønsker å få laget et felles oppholdsrom for gjester som vil ha kontakt med hverandre.

Han er utdannet innen ledelse og økonomi. Etter utdannelsen begynte hani 1992 å jobbe i Marolambo, i Selfa (kirkens helse departement). Der samarbeidet han med flere normenn og med helimission / MAF. Dette var spennene år som har en helt spesiell plass i i hans hjerte. Derfra gikk veien videre til Mahjanga siden hans kjære kone fikk ny jobb der. Han jobbet deltid i Shalom og ved den franske skolen. Etterhvert fikk han full jobb ved Shalom og likte seg veldig godt der. I 2013 fikk hans kone ny jobb som økonomi ansvarlig ved Salfa i Antanarivo. Dermed så han seg om etter ny jobb, helst i FLM. Han forteller med entusiasme hvor heldig han føler seg som har fått denne nye muligheten ved gjestehuset på Isoraka. Et par Bibelverser han gjerne vil dele er Isaiah 2:4 og Mika 4:3.

Det er svært mange forskjellige mennesker innom gjestehuset. Både som overnattingsgjester og som dagsgjester. Randria forteller at han håper besøkende vil kjenne seg igjen på stedet, men at det i tiden fremover vil være nye ting å legge merke til. Ofte er det tidligere ansatte på Madagaskar som kommer tilbake på reise. Da er det viktig at en kjenner seg igjen, samtidig som det er nødvendig å gjøre noen forandringer. Å sørge for at gjestene føler seg velkommen og innby til de gode samtaler krever bevisst arbeid. Det er et håp at gjestehuset skal være et sted der kontakt blir opprettet. Der vennskap og avtaler kan opprettes.

Han forteller at det er et mål å kunne arrangere møter og små konferanser. Noe av det viktigste de første månedene i arbeid har vært å få legalisert driften hos de offesielle turist myndighetene. Både overnattings delen og bespisnings delen av driften har nå de rette papirer i orden. Det gjør at driften er regulert og at det er mulig å utvide driften. Randria forteller at den beste måten man kan bedre driften på gjestehuset er å benytte stedet. Kom gjerne med både ris og ros sier han. Vi setter pris på tilbakemelding fra brukerne. Det er bare slik vi kan bli bedre avslutter han med stor entusiasme.

Terje Evensen

“Den barmhjertige samaritan” på internatskolene

Prosjektet som kalles “Den barmhjertige samaritan” er nå introdusert på landbruksskolene Tombatsoa og på Fihoana. Prosjektet er i utgangspunktet et informasjonsprogram mot HIV / Aids spredning. Opplaget har imidlertid vist seg å fungere svært godt å kombinere med arbeid blandt ungdom på Madagaskar. Kirken driver flere internatskoler der elevene lever tett på hverandre. Emnene i opplaget passer veldig fint å jobbe med for skolens ansatte . Det legges vekt på Bibelhistorier, etikk, moral, menneskeverd, helse og sykdom. Alt gjennomgås på en direkte og praktisk måte. Opplaget er gjennomsyret av en inkluderende pedagogikk, noe som er en mangelvare tradisjonelt i skolene på Madagaskar. Det benyttes drama, gruppearbeid, sang og dans.

“Rollespill i Vohere”

Studentene jobbet med hva det vil si å være en god venn og et godt medlem av kirken eller samfunnet. Dessuten ble studentene utfordret på sitt verdisyn og etikk . Alle er like mye verd for Gud uansett sykdom , rikdom ,fattigdom , jobb eller ikke jobb. Opplaget har vist seg såpass vellykket at det fremover vil bli introdusert også på de andre internatskolene kirken eier. Da vil også studentene ved lærerskolen, sykepleierskolen , døveskolene og blindeskolene kunne ta del i opplaget. Planen fremover er å arrangere kursleder kurs slik at skolene selv kan benytte opplaget uten å være avhengige av at kursledere kommer langveisfra for å undervise. Internatledere og noen av lærerne vil få kurs og kursmateriell i starten av 2014.

Støtte til prosjektet “Den barmhjertige samaritan” – NMS prosjekt nr.6223509

Mor barn og helse – om tradisjonell jordmor undervisning på Madagaskar

Jordmødre har ofte liten tid. En fødsel kan komme veldig raskt, da er det viktig å ha utstyret i orden. For 70 kr kan jordmødrene på landsbygden utstyres med det nødvendigste av utstyr for å kunne ta imot et nyfødt barn på en sikker måte om en ikke rekker frem til sykehuset. Det er viktig med sterilt utstyr slik at hverken mor, barn eller helsearbeider blir syke. I tillegg til å gi trening og utstyr til jordmødrene, arbeider mor og barn prosjektet med å få flere fødende til å gjøre dette på sykehuset . Svært mange føder hjemme , med veldig stor fare for infeksjoner og lite hjelp å få om noe blir vanskelig.

Nå har FOAT kontakt med 157 jordmødre. I år har de hatt som mål å få sendt 5 fødende kvinner pr jordmor til sykehus, noe som ser ut til å gå. Disse tradisjonelle jordmødrene får ikke noe for å sende eller følge de fødende kvinnene til sykehus. Slik mister de litt av sin inntekt. Rundt Antsirabe-området har de begynt å få den nybakte pappaen til å jobbe en dag eller to på jorda til disse jordmødrene. På den måten får hun spart inn litt arbeidstid, ved å ofre et par dager på å følge den fødende til sykehus. I år har FOAT hatt som mål å komme rundt på alle stedene de jobber for oppfølging og evaluering av arbeidet som drives. De har også hatt oppfriskningskurs på disse turene. Det ser ut til at de skal klare å komme rundt overalt før utgangen av året. Godt samarbeid med staten er med på å gi en god forankring i kulturen. Registrering av nyfødte barn er også en viktig del av prosjektet. Før FOAT kom inn i de landsbyene de jobber i, var det mange barn som ikke fikk fødselsattest og som ble folkeregistrert. Bibelvers som følger prosjektet : Kol 3, 23, “Alt arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren og ikke mennesker dere tjener.”

Støtte til prosjektet “mor , barn og helse ” , NMS prosjekt nr. 623 474

Tekst og foto : Terje Evensen

La oss be om at 2014 blir et velsignet år for folk, kirke og samfunn på Madagaskar.

